

En socionomutbildning i tiden (SOU 2025:27)

Remiss från Utbildningsdepartementet
Remisstid den 12 juni 2025

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat utredningen *En socionomutbildning i tiden* (SOU 2025:27) till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Utredningen föreslår förändringar i examensordningen för socionomexamen, med syfte att stärka utbildningen och säkerställa likvärdighet och kvalitet i socionomutbildningarna vid landets olika lärosäten. Förslagen omfattar bland annat en tydligare inriktning mot aktuella samhällsutmaningar, juridisk kompetens samt stärkt verksamhetsförlagd utbildning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldre- och barnnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ser positivt på att det görs en översyn av socionomutbildningen men delar på flera områden inte utredningens slutsatser utan ställer sig istället bakom de förslag som Föreningen Sveriges Socionomutbildningar med flera presenterat i en skuggutredning samt i SKR:s rapport i frågan.

Socialnämnden välkomnar att det görs en översyn av socionomutbildningen men delar inte utredningens slutsatser på flera områden utan ställer sig istället bakom de förslag som Föreningen Sveriges Socionomutbildningar med flera presenterat i en skuggutredning samt i SKR:s rapport i frågan.

Äldre- och barnnämnden välkomnar en översyn av socionomutbildningen men anser att utredningen har ett för snävt fokus på ungdomsbrottslighet. Nämnden saknar ett bredare anslag på de samhällsutmaningar som socionomer möter samt på omställningen till den nya socialtjänstlagen.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig positiv till remissen och förändringsförslaget gällande examensordningen för socionomutbildningen.

Järva stadsdelsnämnd ställer sig positiv till flera av utredningens förslag men betonar vikten av att balans mellan teoretiska och praktiska färdigheter upprätthålls.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är i stort positiva till utredningens förslag.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är i grunden positivt att det nu görs en översyn av socionomutbildningen. Socionomerna som yrkesgrupp är avgörande för att vi som samhälle ska kunna klara av många av våra största samhällsutmaningar. I allt från att stötta utåtagerande barn till rätt bana i livet till att lösa de välfärdsutmaningar som kommer med en åldrande befolkning har socionomer en central roll. Att ge dem rätt förutsättningar, både under sitt arbetsliv och under sin utbildning bör därför vara av högsta prioritet för oss alla.

Nu genomförs dessutom en av de största omställningarna av svensk socialtjänst på mycket länge. Med den nya socialtjänstlagen ökar fokus på ett förebyggande och kunskapsbaserat arbetssätt. Behovet av specialisering kommer sannolikt därmed också att växa, men samtidigt är det viktigt att behålla socionomutbildningen som en generalistutbildning. Den statliga utredningen svarar illa på det senare och fokuset blir för stort på enbart ungdomskriminaliteten. Utmaningarna är dock större än så.

Det är fler än vi som delar denna bild. En grupp bestående av Förbundet Sveriges Socionomutbildningar, Förbundet för forskning och praktik i socialt arbete, Föreningen Sveriges Socialchefer, Akademikerförbundet SSR samt fackförbundet Vision genomförde en skuggutredning för att belysa behovet av en bredare kompetensförstärkning och utveckling av specialistkompetenser inom yrket. Skuggutredningens förslag svarar bättre på de utmaningar som vi står inför. Den håller kvar vid socionomutbildningen som en generalistutbildning men kompletterar med specialistutbildningar och en målsättning om att hälften av alla socionomer ska ha genomgått en specialistutbildning till år 2040.

Jag ställer mig bakom slutsatserna i skuggutredningen men också SKR:s rapport som går i samma riktning.

Socionomer är idag en kompetent och samhällsviktig grupp. Vi ska inte ändra i ett vinnande koncept, men vi ska tillföra mer specialistkunskap inom de olika fält där det krävs. Vi bör också se till att likvärdigheten mellan lärosäten ökar och att dialogen mellan lärosäten och fältet blir bättre.

Det gläder mig att vi, åtminstone här i Stockholms stad, är någorlunda eniga över blockgränserna om att det är skuggutredningens förslag som man bör gå vidare med. Jag hoppas därför att även regeringen landar i samma slutsats.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande på s. 5-7.

Stockholm den 28 maj 2025

Alexander Ojanne

Bilagor

1. Remiss – En socionomutbildning i tiden SOU (2025:27), dnr KS 2025/380-1.1
2. Förbundet Sveriges Socionomutbildningar et al. Örebro universitet. Reform för socionomers specialistutbildningar Rapport från en skuggutredning. 2024, dnr KS 2025/380-6.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis bifalla föredragande borgarråds förslag till beslut.
2. Att justera remissvaret i enlighet med vad som anføres nedan.
3. Att därutöver anföra följande,

Vi välkomnar i stort utredningens förslag där flera föreslagna delar är positiva gällande den nya utformningen, inte minst införandet av ett utbildningsmoment om kriminalitet. Detta då många socialsekreterare i möten påtalat att just detta saknats i utbildningen. Samtidigt ska fokus fortsatt ligga på tidig prevention. Vi ställer oss frågande till majoritetens kritiska hållning kring detta och hänvisningen till att utbildningen bör anpassas till nya Socialtjänstlagen, när den kommande lagen lyfter fram just att förebygga kriminalitet.

Kriminaliteten bland barn och unga är i dag ett stort samhällsproblem. Det handlar inte längre om enstaka fall, utan om ett växande mönster där unga rekryteras i allt tidigare ålder. Socialtjänsten är en nyckelaktör i det förebyggande arbetet, men många som möter barn och unga i dessa miljöer uppger att de inte fått med sig tillräcklig kunskap om kriminalitet under utbildningen. Det handlar om att förstå hur barn påverkas av våld, hot och normaliserade kriminella strukturer, men också om hur rekrytering går till i praktiken.

I socionomutbildningen bör betydelsen av samhandling med andra aktörer lyftas fram ytterligare, liksom skolframgång som central förebyggande faktor. Även samhällets särskilda ansvar för omhändertagna barn behöver tydliggöras, då kvalitén på samhällsvården för barn och unga kan vara direkt avgörande för framtida livschanser och välmående.

Vi menar att grundutbildningen bör ha samma längd som idag, men med ett undantag. En förlängning av utbildningen vore bra för de som ska jobba med barnärenden och LVU, som görs i Norge. Detta för att både möjliggöra höjd status och lön för den socialsekreterargruppen, vilket kan möjliggöra att fler med erfarenhet söker de tjänsterna. Vi anser vidare att utbildningen måste innehålla fler moment verksamhetsförlagt, för det är det stora problemet med dagens utbildning, att de unga som går utbildningen inte får med sig tillräcklig praktisk erfarenhet av det klientel som de kommer att möta i jobbet. Vi ser inget behov av att utbildningen ska förlängas generellt, då det inte finns behov av mer teoretisering, utan det ska vara ett praktiskt arbete nära människorna.

Kommunstyrelsen

Reservation av Christofer Fjellner, Johan Paccamonti och Sophia Granswed Baat (alla M) och Jan Jönsson (L) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Regeringen beslutade den 17 augusti 2023 att uppdra åt en särskild utredare att genomföra en översyn av socionomexamen för att motverka ungdomskriminalitet. Uppdraget utvidgades till att överväga om målen i examensbeskrivningen behöver anpassas efter dagens samhällsutmaningar och kompetensbehov.

Sammantaget innebär utredningens förslag en bred reformering av socionomprogrammet. Utredningens förslag innebär en omstrukturering av socionomprogrammet där programmets generalistkaraktär behålls men med tydligare ramar för bärande delar i programmet. De tydligare ramarna ökar även likvärdigheten mellan socionomprogrammen vid olika lärosäten och därmed även likvärdigheten i socionomernas kunskaper. Förslagen syftar också till att ge större fokus åt färdighetsträningen.

Förslagen på förändringar är att de studerande ska uppvisa utökade kunskaper om aktuella samhällsutmaningar inom området socialt arbete. Vidare ska lydelser tydliggöras i examensordningen samt även ytterligare kunskapskrav läggas till. De olika förslagen på förändringar har till syfte att de studerande får en bredare och större kunskap inom olika områden under socionomutbildningen och därmed bättre kan hantera, förebygga och motverka sociala problem. Vidare påtalas att socionomer är en samverkande profession, där samverkan med andra personer och organisationer ofta är en avgörande förutsättning i socionomers arbete, som anställda inom till exempel socialtjänsten, skolan, hälso- och sjukvården eller kriminalvården. Den kunskapen måste enligt förslaget förstärkas.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att det görs en översyn av socionomutbildningen. Socionomer har en viktig roll för utsatta grupper i samhället. Att arbeta som socionom kan vara krävande och det är av stor vikt att socionomer är rustade för aktuella och kommande samhällsutmaningar. Socionomprogrammet bör utformas på ett sätt som motsvarar den verklighet socionomer kommer att möta. Att utbildningen går i linje med förändringarna när socialtjänsten ställer om för att arbeta förebyggande och kunskapsbaserat är också en förutsättning.

Stadsledningskontoret instämmer i att socionomutbildningen bör stärka sin roll som en generalistutbildning, det ger möjlighet för de studerande att få en bred

kunskapsgrund inom socialt arbete, och den nya socialtjänstlagen kommer ställa krav på att medarbetare har kunskap inom flertalet verksamhetsområden.

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens förslag att en ny statlig utredning startas och att man i den utredningen ser över vilka specialistutbildningar som behövs och förutsättningar för att fler ska gå dessa utbildningar. Vidare anser stadsledningskontoret att en förlängd socionomutbildning, som avslutas med en examen på avancerad nivå, kan möta kompetensbehoven hos yrkesverksamma socionomer.

Förbundet Sveriges Socionomutbildningar initierade tillsammans med Förbundet för forskning och praktik i socialt arbete, Föreningen Sveriges Socialchefer, Akademikerförbundet SSR samt Fackförbundet Vision en skuggutredning mot bakgrund av att uppdraget för den statliga utredningen, att se över examensmål gällande ungdomsbrottslighet, ansågs för snävt. Deras gemensamma bedömning är att det finns behov av en bred kompetensförstärkning och en utveckling av olika specialistkompetenser för att möta dagens samhällsutmaningar. Vidare visar skuggutredningen att socionomutbildningen även fortsättningsvis bör vara en generalistutbildning men behöver kompletteras med vidareutbildningar på avancerad nivå. Stadsledningskontoret delar skuggutredningens och SKR:s rapporter bedömningar och förslag och att de organisationer som har varit delaktiga i framtagandet av skuggutredningen samt SKR väger tungt i sammanhanget.

Den juridiska delen i socionomutbildningen är en grundpelare, då examinerade socionomer ofta arbetar med myndighetsutövning, utredningsarbete och beslutsfattande. Det är av stor betydelse att ha god juridisk kunskap, då socionomens roll i rättssystemet kräver detta till exempel i samband med polisförhör, vittnesförhör eller när unga döms i domstol. Fördjupat juridisk kunskap spelar också en stor roll för förståelsen gällande generellt socialt arbete, som tvångsomhändertagande och inom familjerätt.

Stadsledningskontoret anser att det är av största vikt att rusta blivande socionomer för verkligheten och att det är bra att i examensmålen synliggöra vikten av verksamhetsförlagd utbildning. Många av dagens socionomstudenter har begränsad arbetslivserfarenhet innan påbörjade studier och behöver under utbildningen förberedas för arbetet. Stadsledningskontoret anser att praktiska färdigheter är avgörande för socionomers förmåga att hantera komplexa situationer i det vardagliga arbetet. När de studerande deltar i den verksamhetsförlagda utbildningen får de en möjlighet att utöva socialt arbete i samhället, tillsammans med professionellt stöd i form av en handledare. Detta ger en mycket viktig kunskap om utmaningarna inom dagens sociala arbete som ej går att lära sig utan praktisk erfarenhet.

Stadsledningskontoret anser vidare att det bör övervägas om den verksamhetsförlagda delen kan delas upp så att studenterna får möjlighet till placering inom flera olika verksamhetsområden under sin utbildning. Stadsledningskontoret delar utredningens bedömning att de ekonomiska förutsättningarna för socionomprogrammets

verksamhetsförlagda utbildning behöver stärkas, oavsett om det införs poängkrav i examensordningen eller inte.

Arbetsgivarna har en viktig roll i att rusta studenterna. Arbetsgivare behöver erbjuda en god introduktion till nyutexaminerade socionomer och också ta ett ansvar för kompetensutveckling. Stadsledningskontoret ser att det finns utvecklingsmöjligheter av socionomprogrammet och övergången till arbetsgivaren, och det är viktigt att arbetsgivare och lärosäten tillsammans arbetar med dem.

Utredningen lyfter behov av mer likvärdig utbildning på de olika lärosätena, mer fokus på färdighetsträning för att studenterna ska bli bättre rustade inför den verklighet som råder och att lärosätena behöver samverka mer med arbetsgivare. Stadsledningskontoret delar den bilden och ser behov av en aktiv dialog mellan lärosäten och fältet kring hur förutsättningarna ser ut. Utredningen föreslår ökad antagning till socionomprogrammet via så kallat alternativt urval. Stadsledningskontoret ser fördelar med ökat antal antagningar via alternativt urval, men bedömer att det bör analyseras ytterligare i den föreslagna nya utredningen.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Socialnämnden välkomnar att det görs en översyn av socionomutbildningen. Socionomer har en viktig roll för utsatta grupper i samhället. Att arbeta som socionom kan vara krävande och det är av vikt att socionomer är rustade för aktuella och kommande samhällsutmaningar. Att utbildningen går i linje med förändringarna när socialtjänsten ställer om för att arbeta med förebyggande och kunskapsbaserat är också en förutsättning.

Förbundet Sveriges Socionomutbildningar initierade tillsammans med Förbundet för forskning och praktik i socialt arbete, Föreningen Sveriges Socialchefer, Akademikerförbundet SSR samt Fackförbundet Vision en skuggutredning mot bakgrund av att uppdraget för den statliga utredningen, att se över examensmål gällande ungdomsbrottslighet, ansågs för snävt. Deras gemensamma bedömning är att det finns behov av en bred kompetensförstärkning och en utveckling av olika specialistkompetenser för att möta dagens samhällsutmaningar. Socionomutbildningen bör även fortsättningsvis vara en generalistutbildning men behöver kompletteras med vidareutbildningar på avancerad nivå.

Skuggutredningens förslag är:

- Att det införs specialistutbildningar med yrkesexamen på avancerad nivå med minst 60 högskolepoäng.
- Att det införs en sammanhållen struktur för socionomers vidareutbildningar.
- En nationell målsättning att hälften av alla yrkesverksamma socionomer ska ha genomgått en specialistutbildning till år 2040.
- Att man utöver genomförd socionomutbildning ska ha minst ett års yrkeserfarenhet för att uppnå behörighet till en specialistutbildning.
- Att det initieras en utbildningsreform på avancerad nivå för socionomer som underbygger och stärker den kompetens- och bemanningssatsning som ska genomföras 2024–2028.
- Att det inrättas ett nationellt socialt kompetensråd för planering och samordning av det sociala arbetets kompetensförsörjning.
- Att partnerskapet för kunskapsstyrning inom socialtjänsten och de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård kartlägger och stödjer inrättandet av specialistutbildningar för socionomer i samverkan med lärosätena.
- Att förbundet Sveriges socionomutbildningar (FSSOC) inrättar ett utskott för samordning av lärosätenas specialistutbildningar för socionomer.

Vidare föreslås en översyn av kompetenstrappor och karriärtjänster inom socialtjänsten. Det behöver säkerställas att kunskapen som vidareutbildningen erbjuder går i linje med de kompetenskrav som arbetsgivarna har på sina anställda.¹

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) konstaterar i en rapport från 2024 att socionomprogrammet behöver ses över för att möta samhällets utmaningar och förväntade lagändringar samt att hänsyn tas till kompetens som också efterfrågas av andra arbetsgivare, inte enbart socialtjänstens behov. Socionomprogrammet bör utformas på ett sätt som motsvarar den verklighet de kommer att möta i sin yrkespraktik. Arbetsgivarna har även en viktig roll i att rusta studenterna. Det finns utvecklingsmöjligheter av socionomprogrammet och övergången till arbetsgivaren, och det är viktigt att arbetsgivare och lärosäten tillsammans arbetar med dem.²

Socialnämnden delar skuggutredningens och SKR:s rapports bedömningar och förslag. De organisationer som har varit delaktiga i framtagandet av skuggutredningen samt SKR väger tungt i sammanhanget.

Vidare ser socialnämnden positivt på utredningens förslag att en ny statlig utredning startas och att man i den utredningen bör se över vilka specialistutbildningar som

¹ Förbundet Sveriges Socionomutbildningar et al. Örebro universitet. Reform för socionomers specialistutbildningar Rapport från en skuggutredning. 2024

² SKR, Socionomprogrammet En undersökning om hur socionomprogrammet kan utvecklas. 2024.

behövs och förutsättningar för att fler ska gå dessa utbildningar. Socialnämnden delar inte utredningens bild av att grundutbildningen bör förlängas. Utredningen lyfter behov av mer likvärdig utbildning på de olika lärosätena, mer fokus på färdighetsträning för att studenterna ska bli bättre rustade inför den verklighet som råder och att lärosätena behöver samverka mer med arbetsgivare. Socialnämnden delar den bilden och ser behov av en aktiv dialog mellan lärosäten och fältet kring hur förutsättningarna ser ut. Det behöver säkerställas att det finns handledare när studenterna ska göra sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU).

Arbetsgivare behöver erbjuda en god introduktion till nyutexaminerade socionomer och också ta ett ansvar för kompetensutveckling. Socialnämnden ställer sig frågande till utredningens fokus på ungdomar i kriminalitet samtidigt som lärosätena behöver vara uppmärksamma på och förhålla sig till större samhällsförändringar. Socionomer behöver rustas för att möta människor i utsatthet och hur målgrupperna ser ut varierar över tid. Socialnämnden önskar istället att utbildningen i större utsträckning anpassas till de förändringar som följer av den nya socialtjänstlagen.

Utredningen föreslår ökad antagning till socionomprogrammet via så kallat alternativt urval. Socialnämnden ser fördelar med ökat antal antagningar via alternativt urval med bedömer att det bör analyseras ytterligare i den föreslagna nya utredningen.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2025 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen En socionomutbildning i tiden, SOU 2025:27, och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Reservation av Rosie Rothstein (L), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förbundet Sveriges Socionomutbildningar har tillsammans med Förbundet för forskning och praktik i socialt arbete, Föreningen Sveriges Socialchefer, Akademikerförbundet SSR samt Fackförbundet Vision genomfört en skuggutredning som kritiserar den statliga utredningen om examensmål för socionomer för att vara alltför snäv. Skuggutredningen föreslår bland annat specialistutbildningar på avancerad nivå, en strukturerad vidareutbildning för socionomer, och att hälften av yrkesverksamma socionomer ska ha en specialistutbildning till 2040. De betonar behovet av arbetslivserfarenhet innan specialistutbildning och rekommenderar en nationell samordning för kompetensförsörjning.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har också länge önskat en översyn av socionomprogrammet, som anses otillräckligt för att förbereda studenterna för arbetslivet. De menar att utbildningen behöver möta samhällets utmaningar, inkludera

andra arbetsgivares krav, och utformas i samarbete med arbetsgivare för att säkerställa relevant kunskap och färdigheter.

Äldreförvaltningen välkomnar en översyn av socionomutbildningen. Socionomer spelar en avgörande roll för att stödja samhällets mest utsatta grupper. Då arbetet som socionom ofta är krävande är det av stor betydelse att utbildningen förbereder dem för både nuvarande och framtida samhällsutmaningar. Det är även nödvändigt att utbildningen utvecklas i takt med socialtjänstens övergång till ett mer förebyggande och kunskapsbaserat arbetssätt.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag om att tillsätta en ny utredning för att undersöka hur en förlängd socionomutbildning, som avslutas med en examen på avancerad nivå, kan möta kompetensbehoven hos både yrkesverksamma socionomer och högskolan.

Förvaltningen anser att det är viktigt att en socionomutbildning i tiden rustar blivande socionomer för verkligheten. Många av dagens socionomstudenter har begränsad arbetslivserfarenhet innan påbörjade studier och behöver under utbildningen förberedas för arbetet genom verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och färdighetsträning. VFU-innehållet behöver dock vara tydligt och enhetligt. Socionomer behöver bli mer grundade i vad yrket innebär genom praktik, adjungerande lärare och en systematik mellan lärosäten och arbetsgivare. Arbetsgivare har också ett ansvar för kompetensutveckling.

Förvaltningen skulle önska att utredningen fokuserade tydligare på omställningen till den nya socialtjänstlagen samt mer ingående på de samhällsutmaningar som socionomer ställs inför. I den nuvarande utredningen ligger stort fokus på ungdomsbrottslighet och mindre på övriga samhällsutmaningar. Den åldrande befolkningen och de utmaningar som detta medför i form av ökat behov av välfärdstjänster skulle behöva framhållas tydligare. Socialtjänsten måste hantera allt mer komplexa behov hos den äldre befolkningen vilket ställer stora krav på dagens socionomer.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

Nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Reservation av Hanna Wistrand (L), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till remissen. De föreslagna bredare men också djupare kunskapskraven inom socionomutbildningen innebär en grundförutsättning för att kunna arbeta med samhällets förändrade sociala problematik. I och med en tydligare och utökad kravställning inom utbildningen kan

även de studerande få möjlighet till ytterligare kunskap från evidensbaserade metoder, vilket förslaget även lägger vikt vid. Detta gäller bland annat inom tidigare omnämnda fokusområde, barn- och ungdomskriminalitet. Metodutveckling är nödvändig för att examinerade socionomer ska kunna arbeta både förebyggande samt ha kunskap om hur arbete kan ske för att motverka återfall i brott.

Det är av nytta att karaktären av en generalistutbildning bibehålls, då det ger möjlighet för de studerande att erhålla en bred kunskapsgrund inom socialt arbete, men även med en tydlighet kring vikten av att även ha genomfört en verksamhetsförlagd utbildning. När de studerande deltar i den verksamhetsförlagda utbildningen får de en möjlighet att utöva socialt arbete i samhället, tillsammans med professionellt stöd i form av en handledare. Detta ger en mycket viktig kunskap om utmaningarna inom dagens sociala arbete som ej går att lära sig utan praktisk erfarenhet.

Den juridiska delen i socionomutbildningen är en grundpelare, då examinerade socionomer ofta arbetar med myndighetsutövning, utredningsarbete och beslutsfattande. Det är vidare av stor betydelse att inneha god juridisk kunskap, då socionomens roll i rättssystemet kräver detta till exempel i samband med polisförhör, vittnesförhör eller när unga döms i domstol. Fördjupad juridisk kunskap spelar också en stor roll för förståelsen gällande generellt socialt arbete, som tvångsomhändertagande och inom familjerätt.

Även föreslagen fördjupad behandlingskunskap är ett förslag av stor vikt, då yrkesverksamma socionomer utreder och samtalar om problem, föreslår och/eller arbetar med olika typer av behandling. Genom den nya socialtjänstlagen SOU 2025:27, ökar möjligheterna att ge en sådan insats utan utredning för barn från femton år och behovet av den typen av kunskap accentueras därmed.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L) och Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till hur utredningen förslag gällande att stärka socionomutbildningen så att den möter dagens komplexa samhällsutmaningar samt likställighet bland lärosätena. En tydligare betoning på juridisk kompetens och praktisk utbildning anses avgörande för att socionomer ska kunna agera utifrån enskilda individers behov och rättssäkert i sin yrkesutövning.

Förvaltningen vill dock lyfta vikten av att säkerställa att de skärpta kraven i examensordningen inte leder till att utbildningen enbart får en teoretisk inriktning. Praktiska färdigheter är avgörande för socionomers förmåga att hantera komplexa situationer i det vardagliga arbetet. Förvaltningen vill därför särskilt lyfta förslaget om en utökad och kvalitetssäkrad verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Det bör dessutom övervägas om den verksamhetsförlagda delen kan delas upp så att studenterna får möjlighet till placering inom flera olika verksamhetsområden under sin utbildning. Detta för att få en helhetsbild av socialtjänsten och hur arbetet med fokus på tidiga lösningar, tillgänglighet, teambaserat arbetssätt och individens behov i centrum konkretiserats i praktiken.

Förvaltningen välkomnar att utredningen synliggör den ökade systemhotande brottslighet och välfärdsbrott där förvaltningen anser att det är viktigt att blivande socionomer får en ökad förståelse för detta samt verktyg för att identifiera och motverka dem. Detta är särskilt viktigt i början av yrkeslivet.

Förvaltningen instämmer i att socionomutbildningen bör stärka sin roll som en generalistutbildning, detta då nya socialtjänstlagen kommer ställa krav på medarbetare att ha kunskap inom flertalet verksamhetsområden. Vidare så kommer det att ställa krav på kompetens i att samverka med olika aktörer, såsom regionen, skolan, polisen och civilsamhällets organisationer där förvaltningen anser att detta bör göras genom både teoretiska och praktiska moment.

Förvaltningen delar utredningens förslag om att stärka äldre- och funktionshinderperspektivet i utbildningen. Detta utifrån att en växande andel äldre i befolkningen som kommer kräva fler anställda inom äldreomsorgen. Vidare finns ett behov av kompetens för att möta den ökande andelen personer med funktionshinder med behov av stöd från flera verksamheter.

I förslaget till förändring i examensordningen lyfts att studenter ska visa förmåga till ett professionellt bemötande och förhållningssätt. Det nämns dock inte uttryckligen i hur detta ska genomföras.

Förvaltningen vill därmed lyfta behovet av att blivande socionomer får likställd utbildning i samtalsmetodik, föredragningsvis i Motiverande samtal (MI), för att bättre vara förberedda för att kunna arbeta med motivation och förändring hos den enskilde.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Gunnar Caperius (C), Kristina Lutz m.fl. (M) och Lena Kling (L), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningen syftar till att anpassa socionomutbildningen efter förändrade samhällsbehov och att bättre förbereda studenterna på de komplexa utmaningarna som socialt arbete innebär i dagens samhälle.

Förvaltningen är positiv till förslagen och att de i stort är i linje med intentionerna bakom den nya socialtjänstlagen. Förslagen stödjer på flera sätt de mål och intentioner som den nya socialtjänstlagen uttrycker, särskilt genom att betona en bred, flexibel och kompetent utbildning som förbereder socionomer för att möta både nuvarande och framtida utmaningar inom socialt arbete.

Förvaltningen ställer sig även positiv till att utredningen belyser behovet av att stärka kompetens kring en variation av målgrupper. Utöver att stärka kunskapen om och förmågan att förebygga ungdomsbrottslighet är det även av vikt att stärka kunskapen kring exempelvis behov hos äldre, personer med funktionsnedsättning samt andra utsatta grupper. Socionomer har en bred arbetsmarknad och kan arbeta på en mängd olika sätt med många olika målgrupper. På så vis instämmer förvaltningen i utredningens hållning om behovet av att socionomprogrammets karaktär som generalistutbildning bör bibehållas. Det är i sammanhanget viktigt att socionomprogrammen möter upp när komplexiteten i socialt arbete i stor utsträckning utgörs av kombinationer av målgruppers behov. Det är också viktigt att ha en grundförståelse för framtida samverkansparterers uppdrag och att ha kunskap om syftet och vikten av att samverka. Detta har ofta en avgörande betydelse för det stöd som erbjuds de människor som socionomer möter.

De föreslagna förändringarna bedöms vidare vara i samklang med arbetsgivarens riktning att främja ett långt och hållbart arbetsliv och att säkerställa en god kompetensförsörjning. Förslagen syftar till att bättre rusta studenterna för det yrkesliv som väntar och är faktorer som skapar god arbetshälsa och stimulans.

Förvaltningen ser idag vissa utmaningar med kompetensförsörjningen på sikt, där den arbetskraft som finns idag kanske inte är tillräcklig för att fullt ut möta framtida behov. Förändringsförslagen bedöms kunna skapa en närmare förankring mellan utbildning och yrkesroll med tydligare förväntningar och bättre förståelse för uppdraget. Idag går många socionomer ut i yrkeslivet med en bristfällig förståelse för yrkesutövningen, vilket kan skapa ohälsa och stress. Utredningen pekar mot möjliga vägar för att undvika sådana scenarier.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. att justera remissvaret i enlighet med vad som anförs nedan, samt
3. att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar i stort utredningens förslag där flera föreslagna delar är positiva gällande den nya utformningen, inte minst införandet av ett utbildningsmoment om kriminalitet. Detta då många socialsekreterare i möten påtalat att just detta saknats i utbildningen. Samtidigt ska fokus fortsatt ligga på tidig prevention. Vi ställer oss frågande till förvaltningens kritiska hållning kring detta och hänvisningen till att utbildningen bör anpassas till nya Socialtjänstlagen, när den kommande lagen lyfter fram just att förebygga kriminalitet.

I socionomutbildningen bör betydelsen av samhandling med andra aktörer lyftas fram ytterligare, liksom skolframgång som central förebyggande faktor. Även samhällets särskilda ansvar för omhändertagna barn behöver tydliggöras, då kvalitén på samhällsvården för barn och unga kan vara direkt avgörande för framtida livschanser och välmående.

En förlängning av utbildningen vore bra för de som ska jobba med barnärenden och LVU, som görs i Norge. Detta för att både möjliggöra höjd status och lön för den socialsekreterargruppen, vilket kan möjliggöra att fler med erfarenhet söker de tjänsterna. Vi anser vidare att utbildningen måste innehålla fler moment verksamhetsförlagt, för det är det stora problemet med dagens utbildning, att de unga som går utbildningen inte får med sig tillräcklig praktisk erfarenhet av den klientel som de kommer att möta i jobbet. Däremot ser vi inget behov av att utbildningen ska förlängas generellt, då det inte finns behov av mer teoretisering, utan det ska vara ett praktiskt arbete nära människorna.

Äldrenämnden

Reservation av Rosie Rothstein (L)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att justera remissvaret i enlighet med vad som anförs nedan.
3. Att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar i stort utredningens förslag där flera föreslagna delar är positiva gällande den nya utformningen, inte minst införandet av ett utbildningsmoment om kriminalitet. Detta då många socialsekreterare i möten påtalat att just detta saknats i utbildningen. Samtidigt ska fokus fortsatt ligga på tidig prevention. Vi ställer oss

frågor till förvaltningens kritiska hållning kring detta och hänvisningen till att utbildningen bör anpassas till nya Socialtjänstlagen, när den kommande lagen lyfter fram just att förebygga kriminalitet.

I socionomutbildningen bör betydelsen av samhandling med andra aktörer lyftas fram ytterligare, liksom skolframgång som central förebyggande faktor. Även samhällets särskilda ansvar för omhändertagna barn behöver tydliggöras, då kvalitén på samhällsvården för barn och unga kan vara direkt avgörande för framtida livschanser och välmående.

En förlängning av utbildningen vore bra för de som ska jobba med barnärenden och LVU, som görs i Norge. Detta för att både möjliggöra höjd status och lön för den socialsekreterargruppen, vilket kan möjliggöra att fler med erfarenhet söker de tjänsterna. Vi anser vidare att utbildningen måste innehålla fler moment verksamhetsförlagt, för det är det stora problemet med dagens utbildning, att de unga som går utbildningen inte får med sig tillräcklig praktisk erfarenhet av den klientel som de kommer att möta i jobbet. Däremot ser vi inget behov av att utbildningen ska förlängas generellt, då det inte finns behov av mer teoretisering, utan det ska vara ett praktiskt arbete nära människorna.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation av Hanna Wistrand (L)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att justera remissvaret i enlighet med vad som anförts nedan.
3. Att därutöver anför följande:

Vi välkomnar i stort utredningens förslag där flera föreslagna delar är positiva gällande den nya utformningen, inte minst införandet av ett utbildningsmoment om kriminalitet. Detta då många socialsekreterare i möten påtalat att just detta saknats i utbildningen. Samtidigt ska fokus fortsatt ligga på tidig prevention. I socionomutbildningen bör betydelsen av samhandling med andra aktörer lyftas fram ytterligare, liksom skolframgång som central förebyggande faktor. Även samhällets särskilda ansvar för omhändertagna barn behöver tydliggöras, då kvalitén på samhällsvården för barn och unga kan vara direkt avgörande för framtida livschanser och välmående.

En förlängning av utbildningen vore bra för de som ska jobba med barnärenden och LVU, som görs i Norge. Detta för att både möjliggöra höjd status och lön för den socialsekreterargruppen, vilket kan möjliggöra att fler med erfarenhet söker de tjänsterna. Vi anser vidare att utbildningen måste innehålla fler moment verksamhetsförlagt, för det är det stora problemet med dagens utbildning, att de unga som går utbildningen inte får med sig tillräcklig praktisk erfarenhet av den klientel som de kommer att möta i jobbet. Däremot ser vi inget behov av att utbildningen ska

förlängas generellt, då det inte finns behov av mer teoretisering, utan det ska vara ett praktiskt arbete nära människorna.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L) och Patrick Amofah (C)

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Att justera remissvaret i enlighet med vad som anförs nedan.
3. Att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar i stort utredningens förslag där flera föreslagna delar är positiva gällande den nya utformningen, inte minst införandet av ett utbildningsmoment om kriminalitet. Detta då många socialsekreterare i möten påtalat att just detta saknats i utbildningen. Samtidigt ska fokus fortsatt ligga på tidig prevention.

I socionomutbildningen bör betydelsen av samhandling med andra aktörer lyftas fram ytterligare, liksom skolframgång som central förebyggande faktor. Även samhällets särskilda ansvar för omhändertagna barn behöver tydliggöras, då kvalitén på samhällsvården för barn och unga kan vara direkt avgörande för framtida livschanser och välmående.

En förlängning av utbildningen vore bra för de som ska jobba med barnärenden och LVU, som görs i Norge. Detta för att både möjliggöra höjd status och lön för den socialsekreterargruppen, vilket kan möjliggöra att fler med erfarenhet söker de tjänsterna. Vi anser vidare att utbildningen måste innehålla fler moment verksamhetsförlagt, för det är det stora problemet med dagens utbildning, att de unga som går utbildningen inte får med sig tillräcklig praktisk erfarenhet av den klientel som de kommer att möta i jobbet. Däremot ser vi inget behov av att utbildningen ska förlängas generellt, då det inte finns behov av mer teoretisering, utan det ska vara ett praktiskt arbete nära människorna.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Gunnar Caperius (C), Kristina Lutz m.fl. (M) och Lena Kling (L)

Vi välkomnar i stort utredningens förslag där flera föreslagna delar är positiva gällande den nya utformningen, inte minst införandet av ett utbildningsmoment om kriminalitet. Detta då många socialsekreterare i möten påtalat att just detta saknats i utbildningen. Samtidigt ska fokus fortsatt ligga på tidig prevention.

I socionomutbildningen bör betydelsen av samhandling med andra aktörer lyftas fram ytterligare, liksom skolframgång som central förebyggande faktor. Även samhällets särskilda ansvar för omhändertagna barn behöver tydliggöras, då kvalitén på

samhällsvården för barn och unga kan vara direkt avgörande för framtida livschanser och välmående.

En förlängning av utbildningen vore bra för de som ska jobba med barnärenden och LVU, som görs i Norge. Detta för att både möjliggöra höjd status och lön för den socialsekreterargruppen, vilket kan möjliggöra att fler med erfarenhet söker de tjänsterna. Vi anser vidare att utbildningen måste innehålla fler moment verksamhetsförlagt, för det är det stora problemet med dagens utbildning, att de unga som går utbildningen inte får med sig tillräcklig praktisk erfarenhet av den klientel som de kommer att möta i jobbet. Däremot ser vi inget behov av att utbildningen ska förlängas generellt, då det inte finns behov av mer teoretisering, utan det ska vara ett praktiskt arbete nära människorna.